

Jeg ønsker ved denne Lejlighed overfor den høje Regering at pege paa, at sønderjydske Laanekasse ganske enstemmigt efter Indstilling fra den Kommission, der arbejder med denne Lov, og som repræsenterer forskellige politiske Anskuelse, har henstillet til Regeringen, at der kommer en Tilføjelse til Loven, saaledes at der ved denne Udskiftning bliver Mulighed for, at der atter kan lægges Jord til de Huse, som nu er jordløse, men som tidligere har haft et Jordtilliggende; der findes jo en hel Del jordløse Huse nede i Sønderjylland, der tidligere har haft et Jordareal, men dette er bortsolgt.

Det er alle disse Bække smaa, der skal udgøre den store Aa og skabe Betingelse for, at Antallet af de selvstændige Hjem i Sønderjylland kan forøges.

Ud fra den Betragtning, at Loven af 30. Juni 1922 ikke er blevet opfyldt fra Menighedsraadenes Side, men tværtimod aabent nægtet Gennemførelse, at det danske Folk, som Helhed skal leve under den samme Ordning, under de samme Love, og at vi ikke i noget Tilfælde skal have en særlig Ordning for Sønderjylland — jeg troede for øvrigt, at de, der, ikke mindst nu ved de kommunale Valg dernede, betegner sig som de specielt danske Partier, dog havde set og lært, at en særlig Ordning for Sønderjylland skal vi ikke ind paa, for Sporene skræmmer — og ud fra den Betragtning, at Ungdommen fra de smaa Hjem har Krav paa at komme i Besiddelse af Jord paa rimelige Vilkaar — ud fra alle disse Synspunkter anbefaler jeg det foreliggende Forslag til velvillig og hurtig Behandling i dette høje Ting.

H. P. Hanssen (Nørremølle): Det maa uden videre indrømmes, at Loven af 30. Juni 1922 ikke har svaret til de Forventninger, der blev knyttet til den. Det ærede Medlem Hr. J. P. Nielsen har jo peget paa, hvordan der gør sig Utilfredshed gældende fra alle Sider. Vi møder den i Bemærkningerne til Lovforslaget, vi møder den i Udvalgets Skrivelse, der er trykt som Bilag, vi møder den ogsaa i den af det ærede Medlem citerede Skrivelse fra 49 Formænd for sønderjydske Husmandsforeninger, og vi møder den i den Protest fra 67 Præster og 616 sønderjydske Menighedsraadsmedlemmer, som er blevet det høje Ting tilstillet.

Da Loven om Lønninger til Folkekirkens Embedsmænd udenfor København m.m. ogsaa er gældende Ret i de sønderjydske Landsdele, har udenforstaaende vanskeligt ved at forstaa det dybtgaaende Røre, som det

foreliggende Lovforslag har vakt. Det fremgik saaledes af den ærede foregaaende Talers Bemærkninger, at han, der dog paa mange Maader staar i ret intim Forbindelse med Forholdene dernede, ogsaa har vanskeligt ved at forstaa det. Det hænger imidlertid nøje sammen med de daarlige Erfaringer, man i de sønderjydske Landsdele har gjort under Verdenskrigen med Markkursens Fald, hvorved alle vore Kirker og alle vore Præsteembeder har mistet alle de Værdier, de havde i løse Kapitaler, medens Jorden som Realitetsværdi blev bevaret. Det er disse Erfaringer, som man maa lægge Mærke til, naar man vil forstaa Menighedsraadenes Stilling. De er bange for, at der kan ske en Gentagelse, at der her kan skabes Forhold, som muliggør, at ogsaa de sidste Ejendele, som Sognemenighederne har, under givne Forhold kunde gaa tabt. Og det af Kirkeministeriet fremsatte Lovforslag om Nedsættelse af et Udvalg, der bl. a. skal overveje Muligheden for Kirkens Adskillelse fra Staten, har jo i visse Maader øget den Modstand, der er til Stede, idet man mener, at nu skal man netop holde fast, fordi man mulig kan komme ind under Forhold, hvor det kan blive af største Betydning for Kirken, at den har sine Ejendele. Jeg vil ikke her trætte ærede Medlemmer med en længere Redegørelse for Sognemenighedernes Ejendomsret, som det ærede Medlem Hr. J. P. Nielsen syntes at bestride. Jeg vil i den Henseende indskrænke mig til at henlede ærede Medlemmers Opmærksomhed paa den Redegørelse, som er tilsendt Medlemmerne af dette høje Ting af Formanden for Sæmmenslutningen af Menighedsraadsmedlemmer i de sønderjydske Landsdele og hvori der findes en dokumentarisk Fremstilling af denne Ejendomsret. Jeg vil dog overfor det ærede Medlem Hr. J. P. Nielsen, der lige nu fra denne Talerstol sagde, at det tidligere ærede Medlem af dette Ting J. C. Christensen som daværende Kirkeminister ikke havde anerkendt Sognemenighedernes Ejendomsret, fremdrage følgende Citat af en Replik, han i 1922 rettede til det ærede Medlem Hr. Pastor Povlsen. Hr. J. C. Christensen sagde ifølge det stenografiske Referat: „Det maa være den danske Rigsdags Opgave ikke at krænke den Ejendomsret, som de sønderjydske Sognemenigheder virkelig har til deres Præstegaardsjord, og som de har vidst at hævde hele Tiden“.

Jeg vil, som sagt, ellers ikke gaa ind paa selve Ejendomsspørgsmaalet. Det er her i Lovforslaget foreslaet at slette det første Stykke i § 2 i Lov Nr. 283 af 30. Juni 1922.